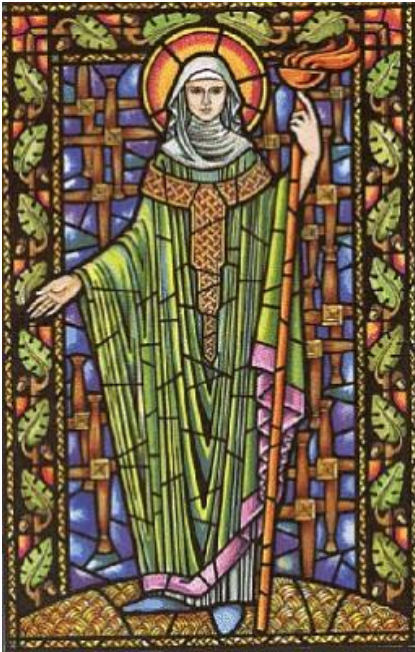

Sint Brigit van Kildare (c. 451 – 525)

Zij heette eigenlijk Naomb Brid, maar werd later Brigit genoemd. Ze wordt naast Sint Patrick gezien als één van de eerste christen heiligen in Ierland en zij kende natuurlijk de keltische drinktradities.

In haar 'vita' schreef men dat ze als kind, toen haar zoogster er even niet was, bier vroeg om te drinken.

Ze deed ook 'biermirakels'.

Zo deed ze water in 'rood' bier veranderen en toen haar zoogster dit proefde, genas ze van haar ziekte. Ze kon zelf vuil badwater veranderen in bier.

Ze droeg ook een veldfles met water en alleen al door er aan te denken, kon ze dit water veranderen in bier.

Toen ze voor Pasen, bier voor 18 kerken of parochies diende te brouwen en slechts weinig granen had, omwille van een heersende hongersnood, slaagde ze er toch in.

Haar kuip bier geraakte maar niet uitgeput.

Maar we halen ze hier vooral aan omdat ze zelf een gedicht zou gemaakt hebben met als titel:

Ik zou graag een meer van bier aan God geven

*I'd like to give a lake of beer to God.
I'd love the heavenly
Host to be tipping there
For all eternity.
I'd love the men of Heaven to live with me,
To dance and sing.
If they wanted, I'd put at their disposal
Vats of suffering.
White cups of love I'd give them
With a heart and a half;
Sweet pitchers of mercy I'd offer
To every man.
I'd make Heaven a cheerful spot
Because the happy heart is true.
I'd make the men contented for their own sake.
I'd like Jesus to love me too.
I'd like the people of heaven to gather
From all the parishes around.
I'd give a special welcome to the women,
The three Marys of great renown.
I'd sit with the men, the women and God
There by the lake of beer.
We'd be drinking good health forever
And every drop would be a prayer.*

Tristan en Isolde & de hop -

Het verhaal van Tristan en Isolde is algemeen bekend. Het is een oeroud verhaal, sommigen noemen het keltisch, anderen stellen dat het uit 'Arthurs' tijd stamt. Het verhaal van de 'onmogelijke liefde' tussen de twee speelt zich af in Ierland en Cornwall.

Tristan, die zijn trouw aan koning Marke beloofd heeft, moet diens bruid Isolde Goudhaar – wij zouden nu zeggen, de rosse - uit Ierland gaan halen, wat hij ook doet.

De moeder van Isolde brouwt echter een liefdesdrank en in de boot, onderweg naar Cornwall gebeurt het onvermijdelijke. Tristan drinkt van deze drank, terwijl hij in de ogen van zijn 'rosse' kijkt.

En van het één komt het ander. Tristan zit gekneld en gekweld tussen zijn trouw aan zijn koning en zijn dwaze liefde voor Isolde.

Uiteindelijk komt het er op neer dat Tristan sterft en dat daarna Isolde bij zijn lijk – uit liefdesverdriet – ook sterft. Beide geliefden worden samen begraven en dan gebeurt er iets vreemd.

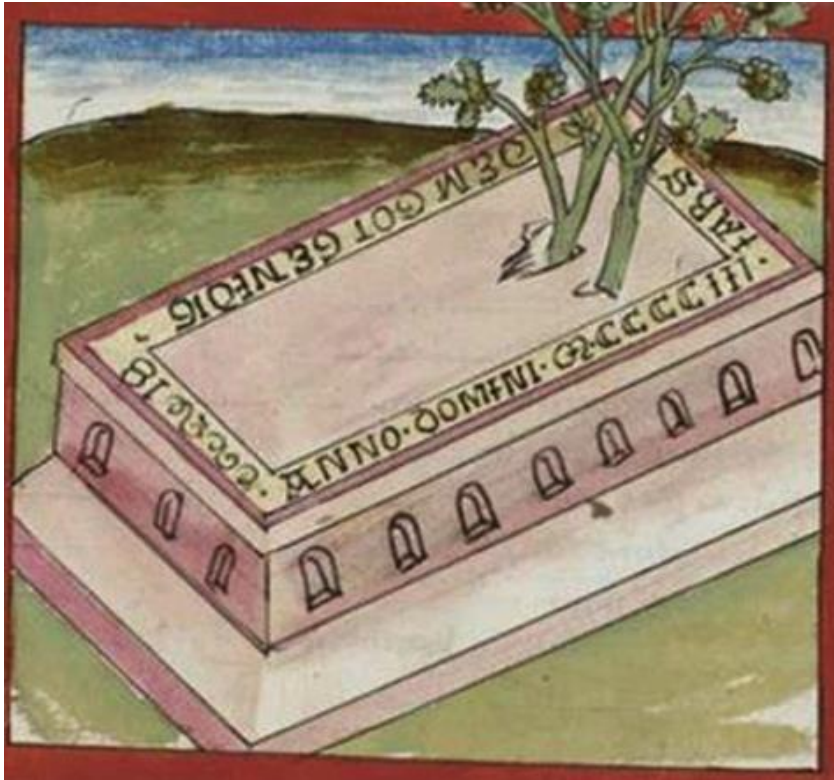
Uit Heliae Kiaie 's paper van de 18de juni 2014 – studente bij de universiteit van Utrecht – haalt ik de tekeningen hiernaast. Deze eerste tekening – schrijft ze – is gedateerd rond 1323 en is in inkt op perkament, Keulen Historisch archief (best. 7020) W 88, pag. 263a.

Bij de tweede tekening schrijft

ze: de geliefden in een gezamenlijk graf. Duits Tristanhandschrift dat in de Universiteitsbibliotheek van Heidelberg (cod. Pal. Derm. 346) te vinden is.

En ze legt uit:

De twee miniaturen illustreren nadrukkelijk de vereniging van Tristan en Isolde na de dood. Stephanie Cain Van D'Elden bespreekt in haar artikel 'Discursive illustrations in three Tristan manuscripts', de Keulse miniatuur. Tristan en Isolde zijn opgebaard in twee grafkisten naast elkaar, terwijl er een rozenstruik en een **wijnrank** direct uit hun harten groeien en zich met elkaar verstrengelen. Hiermee zijn de geliefden zelfs in hun dood met elkaar verbonden.

Een vergelijkbare illustratie vinden we in een Duits Tristanhandschrift uit de Universiteitsbibliotheek in Heidelberg, hier liggen de geliefden niet in aparte grafkisten, maar zelfs samen in één grafkist. Door de gesloten kist groeit, net als in de Keulse versie, de plant in tweevoud uit het graf. De romantische vereniging van de ongelukkige geliefden wordt versterkt door de verstrengeling van de planten. Dit kan worden gezien als een teken van hun eeuwigdurende en standvastige liefde.

We vinden in de Tristan en Isolde literatuur later regelmatig het gegeven terug dat het de roos is of de wijnrank die uit het graf groeit.

Dat lijkt mij echter een anachronisme.

Ik neem aan dat er in Cornwall in de 7de of 8ste eeuw wilde rozen waren, maar wijnranken?

Dat lijkt mij niet het geval te zijn.

De plant trekt anders wel perfect op de plant die we in de Rothschild Canticles, als hop konden identificeren.

De hopmotieven die we terugvinden op de eerste doopvonten, illustreren ook het geloof, in een 'nieuw' leven, die door de doop verkregen wordt. Het lijkt mij dan ook dat er hier eigenlijk sprake is van hop in plaats van 'wijnranken'.

Als we daarbij ook naar het schilderij van Rubens 'Adam en Eva' kijken waar de 'rosse' Eva haar heimelijkheid bedekt met het hoppeblad, dan bevestigt dit niet alleen onze interpretatie, maar vult deze verder aan. De hop, samen met het konijntje aan haar voeten, staat hier immers ook voor de 'vleselijke conversatie' zoals men dat vroeger zo plastisch kon uitdrukken.

Het groeien van de hop uit het graf van Tristan en Isolde, illustreert een nieuw leven van liefde, ook na hun aardse dood.

Ook hier moeten we constateren dat men in latere tijden de hop geïnterpreteerd heeft als een wijnrank, wat door veel schrijvers kritiekloos overgenomen werd.

De kruisen van Bewcastle en van Ruthwell -

Op de links staande foto is een deel van het 'Ruthwell Cross' dat te vinden is in de kerk aldaar. Ruthwell is gelegen in Dumfriesshire in Groot-Britannië.

Het kruis dateert uit het einde van de 8ste eeuw en het wordt met zijn runentekens gezien als en mengeling van anglo-saksische kunst met het christendom.

Eigenlijk is het een symbool van de overwinning van het christendom op dit heidendom. Christus wordt niet gekruisigd op dit kruis, maar staat er zegevierend aan de voorkant in een nis. Op het kruis zijn echter wel de heidense symbolen van de wriemelende takken en de 'hoppebellen' beeldhouwd en ook hier vinden we onze raven van Odin die uit deze bellen hun wijsheid halen.

Naast dit eigenaardige kruis in Ruthwell, kennen we een gelijkaardig kruis uit dezelfde periode dat in Bewcastle staat en waar we eenzelfde hopsymbool terugvinden.

Ook hier vinden we onze kraaien terug maar ook andere dieren die van de bellen eten. De kraai wordt in verband gebracht met verschillende goden of godinnen. De kraai was een orakelvogel, en werd ook wel beschouwd als boodschapper van de andere wereld. Hij stond in verband met de dood.

De Germanen en de Kelten geloofden dat deze kraaien die het vlees uit de lijken pikte, deze brokken vlees rechtstreeks naar het hiernamaals brachten, waar de helden terug samengesteld werden.

In sommige teksten wordt er beweerd dat deze bellen 'druiventrossen' zouden geweest zijn. Bij ons weten hebben er echter nooit druiven gegroeid in Schotland en is er ook nooit een symboliek gegeven aan een raaf die in een druiventros pikt. Daardoor blijft de conclusie dat deze rank, een hopperank is.

De heilige bronnen -

*We haalden de mythe van de **Mirmirbron**, de bron die doet mijmeren, graag aan omdat men hier ook het belang van de **Heilige Bronnen** benadrukt. Ook deze Heilige Heidense bronnen moesten immers 'gechristianiseerd' worden om door de Christenen ongestoord te kunnen gebruikt worden.*

Zonder bron geen water, en zonder water geen bier.

Het kerstene van de bronnen gebeurde al door **Willibrordus** die hier in de streek zijn sporen achterlaat in de naamgeving van het 'Willibrordusstrand' bij Grevelingen en in het Willibrordusputje te Wulpen. Willibrordus was een Engelse monnik die zijn opleiding in Ierland kreeg en van daaruit op het einde van de 7de eeuw onze streek kwam bekeren.

Op de kapel staat nog altijd:

Willibrordus, vriendt des heeren - Vader van ons neder landt

Wilt van uwe dienaers keeren - Korsen pest en heeten brandt

In zowat dezelfde tijd, heeft **Audomarus** de abdij van Sithiu, het latere Sint – Omaars gesticht, maar dat niet alleen. Hij heeft ook Adelfridus kind, de 'goeverneur van het latere Alveringem - door zijn hand op te leggen, van zijn blindheid genezen en daarbij ook nog een heidense bron geheiligd.

Hier langs Sint Omaars op zijn troon

We hebben daar naast ook nog het Sint Godelieveputje te Gistel – ten Putte.

En er was ook een

dergelijke miraculeuze bron in Bredene, ook al goed voor de oogziekten.

Een wel heel speciale heilige die voor de kerstening van een paar bronnen zorgde, was Sint Gangoen.

